

Tematski blok „Epidemije na hrvatskom prostoru tijekom povijesti”

Protekla 2020. i tekuća 2021. godina nedvojbeno su obilježene pandemijom uzrokovanom koronavirusom SARS-CoV-2, kao i reakcijama društvenih zajednica na nju. Zbivanja vezana uz samu epidemiju, i s medicinskoga aspekta i iz društvenoga, gospodarskoga, obrazovnoga, tehnološkoga ili psihološkoga spektra, utjecala su na sve pore suvremenoga društva diljem svijeta. Stoga ih se, uza sve što se s tim zbivanjima može povezati na različitim razinama, sasvim sigurno može okvalificirati i kao povijesne prijelomnice 21. stoljeća. No društvene su se zajednice, pa tako i one na hrvatskom prostoru, i prije tijekom povijesti susretale i borile s epidemijama, bivale njima obilježene, pokušavale naći odgovore i rješenja za krize koje su one izazivale (zdravstvene, demografske, sociološke, gospodarske...), te su ta pitanja u središtu radova koje objavljujemo u ova dva broja *Priloga*.

U ovom prvom bloku autori Rina Kralj-Brassard i Zoran Ladić u svojim su se tekstovima osvrnuli na dramatične epidemije kuge u 14. i 15. stoljeću, s fokusom na dobro poznat primjer Dubrovnika i gospodarski odgovor tamošnjih gradskih vlasti na epidemiju, ali i s prikazom manje poznatih primjera kužnih epidemija u Šibeniku. Epidemije kuge koje su harale u Banskoj Hrvatskoj i Slavoniji krajem 17. i početkom 18. stoljeća raščlanio je Robert Skenderović, pokazujući da su upravo te epidemije bile povod da se na tom prostoru započne s organiziranjem javnozdravstvenoga sustava. Osim pošasti kuge, tijekom proteklih stoljeća stanovništvo hrvatskih zemalja susretalo se i s drugim epidemijama zaraznih bolesti, među kojima se u 19. stoljeću isticala kolera. Stoga su epidemija te bolesti i protuepidemijske mjere provođene u Dalmaciji 30-ih i 40-ih godina 19. stoljeća u središtu rada Maje Katušić i Kristine Puljizević, koji ujedno zatvara prvi „epidemijski” tematski blok u ovom broju *Povijesnih priloga*.

Ovaj i sljedeći broj *Povijesnih priloga* u dva tematska bloka, u skladu sa svojim imenom, „prilažu” stoga nove radove u historiografskom (u)poznavanju epidemija tijekom hrvatske povijesti i reakcija društva na krizne situacije uzrokovane njima, kao što će, vjerujem, u svoje vrijeme i o aktualnoj epidemiji uslijediti niz novih historiografskih istraživanja i članaka, možda jednoga dana i u nekim brojevima ovoga časopisa.

Zrinka Pešorda Vardić